

נעירת החמור

בהשראת אגדה עממית אתיופית.

הדמויות:

כלב.

חמור.

בעל חווה.

בעלת החווה.

אריה.

תמונה 1

ראשון לבמה נכנס חמור עייף, אחריו משתרך כלב ושניהם נראים מותשים וגוררים רגליים.

כלב: (נכנס ועוצר) מה נשמע, ידידי?

חמור: (עוצר. מתלונן) מה? ... אני ידידך אני?

כלב: מה לא? כל יום אנחנו עובדים יחד. אנחנו חיים עם אותו איכר אכזר.

חמור: כן? אני רואה אותך כל היום, אני עובד כמו חמור, ומה אתה עושה?

כלב: אני שומר כמו כלב בקור של כלבים וכמו כלב שמירה בחום של חמורים.

חמור: ואותי, כל יום לוקח אותי בעל הבית שלנו לשוק ומעמיס עלי מטען כבד מאוד, מה

שנקרא עומס יתר - ואתה קורא לי ידידי?

הרגליים קורסות, העצמות כואבות וסדוקות מרוב עבודה. המצב קשה - ואתה קורא

לי ידידי? קשה לי מאוד לעמוד בסבל הזה - ואתה קורא לי ידידי?

ונוסף על כל הצרות שלי הוא גם מרביץ לי במקל כל כך חזק, שכבר שבר עלי כמה

מקלות, ואפילו נבוט שבר עלי. הוא בועט בי בכל הזדמנות, ככה סתם, עובר לידי,

אין לו מה לעשות, טרח בועט, ואתה קורא לי ידידי?

אתה חושב שיש לי זמן ל"ידידי" שלך?

נמאס לי, גם לסקבל של חמור יש גבול, ידידי.

כלב: ואתה חושב שאני מלקק פה דבש?
 אני לא סובל?
 אני למשל, לא ישן בכל הלילות. אני חייב להיות ער ולהשגיח על הבית, על בעלי החיים שנמצאים כאן בחווה שלא יגנבו אותם, שלא יברחו, או יטרפו אותם חיות טרף ואני על הנוסף שלך, גם צריך לשמור על האיכר והמשפחה שלו יפרצו לו לבית... אלה חיים אלה?...
 אנחנו ידידים בסבל.

חמור: (נפלטת לו נעירה לאות הזדהות) עימאאאא.

כלב: על אוכל אין מה לדבר בכלל. עצמות אני מקבל. את כל מה שנשאר להם מהאוכל הם זורקים לי מהמרפסת החוצה, לפעמים אני כל כך עייף שאין לי כוח לרוץ אחרי העצם... או שהם משחקים עם העצם ככה. (מדגים) הם מענים אותי עד שהם זורקים את העצם וצוחקים. ועוד אומרים לי תן שלום, תן שלום, שב, קום, שב קום... אני חי כמו חתול זבל. מנת האוכל שלי הצטמקה מיום ליום...
 תראה כמה רזיתי. החיות בחווה רואות אותי ונבהלות, מפחדות מהמראה שלי. הן כבר לא מפחדות מהנביחות או מאיומי הנשיכות שלי. אני כבר לא צריך לנבוח. המראה שלי עושה את העבודה. תראה את השיניים שלי, אה... כולן מתנדנדות, ונוסף על כל הנוסף לכל הצרות, אני מקבל מכות ועוד איזה מכות. הנה תראה... (חושף בפני החמור חלק מגופן) זה טרי מהיום, אתה רואה מה שעשה לי החמור הזה? סליחה, הבנאדם הזה?

{כאן מתחיל קטע שאחד מראה לשני את החבורות מהמכות שקיבלו על גופם}

חמור: וזה שלי מיום.

כלב: המכה שלך יותר גדולה... יש לי מכה אחת טובה מאתמול... (מראה)

חמור: תראה את הכחולה שלי מאתמול והאדומה ליד... (מראה)

כלב: וואו, חתך עמוק, איך בנאדם יכול לעשות דברים כאלה לחיות?...
 זה לא שורף לך?

חמור: אני חמור...

אבל תדע שגם לחמורים יש כאבים, בדיוק כמו לבנאדם...

כלב: תראה מה נשאר לי מ-שלשום... צהוב, אין לי מקום בגוף שלא חטף מכות.

- חמור: (מצביע על מקום מסוים) ומה זה?
- כלב: זאת מכה ישנה מסוס, בטעות.
- חמור: בוא אני אראה לך משהו שעוד לא ראית בחיים שלך. (מראה חתך אחר בגופו)
- כלב: (המום) אלוהים אדירים, זאת ממש פשיטת עור. קרע אותך כמו חיה טורפת...
- חמור: ממש פשט לך את העור. אתה מודע שרואים לך את העצם?
- חמור: (פולט סוג של נעירונת) עיי...
- כלב: זה לא כואב לך?
- חמור: אל תגע. (חצי נעירה כמסכן) עה... מתרגלים.. מקבלים מכות מכל הצבעים.
- כלב: תגיד, חמור.
- חמור: (מתפלא וכועס) אני חמור!?
- כלב: מה אתה לא?
- חמור: מה שנכון, נכון... אבל שלא תחשוב, יש לי כאבים שכואבים מכאבים, הראש כבר לא חושב, הבטן נפוחה מגזים בגלל הרעב, הריאות כואבות וקשה לי לנשום, קשה ללכת, הרגליים לא הולכות, עמוד השדרה דפוק, יש לי פה דקירות בקיבה, הכליות לא עובדות, הלב לא דופק, הלחץ באוזניים גבוהה, אבל אני חי... חי...!
- כלב: אתה פלא של הטבע... ואלה חיים אלה?
- חמור: אז מה נעשה?
- כלב: מאיפה אני יודע מה לעשות? אתה קיבלת מכות יותר ממני, אתה בעל ניסיון גדול ממני, אתה גם חמור יותר גדול ממני ואתה גם צריך לדעת יותר ממני.
- חמור: מאיפה אני צריך לדעת? אני לא חושב ככה כמוך. תראה, האמת באמת...
- כלב: (כממתיק סוד) אולי לא כל כך רואים עלי, אבל אני לא חכם.
- כלב: רואים רואים. יש לי רעיון. (בדרבון) בוא נברח מפה.
- חמור: (מתפעל כאילו שזה רעיון מהפכני) רעיון מצויין! איך לא חשבתי על זה?
- כלב: כי אתה חמור.

- חמור: טוב כמה פעמים תגיד חמור? די, זה לא יפה.
 כלב: מה אני לא כלב?
 חמור: כלב.
 כלב: אתה לא באמת חמור?
 חמור: חמור, אבל לפעמים אני מרגיש כמו עכבר.
 תגיד, מתי כדאי לברוח?
 כלב: תראה, כבר מתחיל להחשיך. הכי טוב עכשיו בסוף היום. בחושך זה הכי מתאים,
 ככה כולם עייפים ורדומים. מה אתה אומר שנברח?
 חמור: נברח. אבל אתה יכול לעשות לי טובה לפני שאנחנו בורחים?
 כלב: מה שתרצה.
 חמור: תוריד לי את החבל המסריח מהצוואר, הוא מזכיר לי את העבדות..

{הכלב מסיר לחמור את החבל}

- חמור: תודה, סוף סוף אפשר לנשום, יחי החופש...
 כלב: אל תדבר בקול, יכולים לשמוע אותנו.
 חמור: אתה צודק במאה אחוז, מצטער. תבין אותי, אני מתלהב שאני יוצא מעבדות
 לחירות. לאיזה כיוון כדאי שנלך?
 כלב: בוא נלך לכיוון השדות הפתוחים.
 חמור: השתגעת? מיד יגלה אותנו.
 כלב: הוא לא יחפש שם, כי הוא יהיה בטוח שברחנו ליער.
 חמור: תשמע אתה טוב אתה, יש לך רעיונות טובים אתה.

{נשמעים קולותיהם של החוואי ואישתו.

**החמור והכלב ממהרים להסתתר אחרי העץ ואחר כך לשיחים נצמדים.
 כשהחמור מסתתר אחרי הכלב}**

תמונה 2

החוואי נכנס זועם, איתו אחריו אף זועמת יותר,

- חוואי: (נכנס מאיים) איפה אתם מסתתרים? אם רק אתפוס את החמור הזה...
- חוואית: (נכנסת מאיימת) גם הכלב בן כלב ברח...
- חוואי: את העור אני אפשיט להם עם גרזן...
- חמור: אני מפחד...
- כלב: גם אני כולי רועד...
- חמור: השיער עומד לי מרוב פחד...
- כלב: מזל שלא משהו אחר..
- חוואי: אני אחרוץ בהם חריצים... ואפזר פלפל חריף על הפצעים...
- חמור: אוי ואבוי, רק לא פלפל חריף, זה שורף...
- חוואית: בוגדים... קציצות אני אעשה מכם...
- כלב: איזו מטומטמת, היא לא יודעת שלא נשאר עלינו בשר בכלל?...
(מרגיש משהו מאחוריו. לחמור) מה אתה עושה?
- חמור: אני מצטער, אני כולי משקשק מהפלפל החריף על הפצעים...
- כלב: תשקשק בלי השיניים, שלא ישמעו אותנו.
- חמור: אין שליטה, אולי נגיד להם שאנחנו פה וזהו? שהיינו מטושטשים מהעבודה...
- כלב: השתגעת? זה יהיה באמת הסוף שלנו...
תפסיק להקיש בשיניים...
קח, שים את זה בין השיניים.

{הכלב דוחף לפה של החמור את הזנב של החמור}

- חמור: (נוגס בזנבו חזק מדי) אי... סליחה, נשכתי שזה הזנב שלי.
- חוואי: בואו נלך לחפש ביער, רק לשם הם יכולים לברוח... ליער... מהר, ונתפצל...

- חזונית: אני אטחן אותם... (מתרחקים)
- כלב: (אחרי שתיקה) ניצלנו.
- חמור: אתה בטוח?
- כלב: בוא נמשיך לברוח לפני שהם יחזרו.
- חמור: (החמור מפוחד מתחיל ללכת לכיוון הפוך) איי... למה ברחתי למה.
- כלב: לאן אתה הולך? משם אתה חוזר בחזרה לחווה.
- חמור: מצטער, אני מבולבל, איזה חמור אני...

יוצאים. אור יורד.

תמונה 3

החמור והכלב נכנסים מכניסה אחרת. תשושים יותר

- כלב: (עם הלשון בחוץ) אני מוכרח לנוח. הרגליים כואבות לי, יש לי כבר יבלות... (מתנשף)
- חמור: ננוח כאן, הספקנו לברוח הרבה.
- כלב: (מתגלגל על גבו) אח, כמה נעים להתגלגל ולהתגרד על העשב הרך.
- חמור: (שהתחיל כבר לאכול) אח, כמה טעים לאכול את העשב הרך.
- כלב: למה הזכרת אוכל? עכשיו אני רעב.
- חמור: (זולל) בחיים לא טעמתי עשב כזה טעים. כמה טעים עשב החופש.
- כלב: אתה תאכל ואני נשאר רעב.
- חמור: תאכל גם אתה.
- כלב: אני כלב בן כלב, לא חמור בן חמור כמוך.
- חמור: תנסה, זה טעים מאוד.

- כלב: אתה סתם מעיר לי את המיצים של הקיבה.
- חמור: תנסה פעם אחת ולא תצטער. (מגיש לו עשב) קח, "אם אין בשר אוכלים כשע. זה מצב חירום.
- כלב: (לוקח נותן ביס, ויורק) טפו... איך אתה אוכל את זה?
- חמור: אמרתי לך אני חמור, אני יכול להסתדר עם אוכל הכי פשוט ובלי לצוד. (בגאווה) צמחוני.
- כלב: אתה לא חבר אמיתי, אם היית חבר אמיתי, היית מבין אותי ולא אוכל עד שגם אני אמצא אוכל.
- חמור: אם אתה היית במקומי, לא היית אוכל?
- כלב: הייתי אוכל.
- חמור: אתה רואה... אח... עכשיו בא לי לנעור.
- כלב: לא כדאי לך.
- חמור: אני מוכרח, זה הטבע שלי. (נוער) זה היה טוב. (ממשיך לאכול)
- כלב: נזוז?
- חמור: עוד מעט נלך ונחפש גם לך אוכל, עכשיו אני מוכרח לנעור עוד פעם.
- כלב: אתה מסכן אותי ואותך.
- חמור: אני מצטער, אני לא יכול להתאפק... (נוער חזק יותר) אח, הנעירה הזאת הייתה יותר טובה מהקודמת.
- כלב: גם יותר חזקה, אם תמשיך ככה, אתה תעיר את כל חיות הטרף בסביבה.
- חמור: (תוך כדי אכילה) אתה מפסיד ארוחת מלכים. תלמד, כשהאוכל טוב הנעירות יוצאות טובות ביותר, הנה עכשיו באה לי עוד נעירה...
- כלב: (עוצר בעד החמור ומזהיר אותו) חכה! אל תנער! אתה מסכן את שנינו! בנעירה הראשונה חיית הטרף שמעה אותך ויודעת שיש טרף בסביבה ואיזה סוג של טרף. בנעירה השנייה חיית הטרף תגלה את המקום. ובנעירה השלישית...

חמור: אני לא יכול ללכת נגד הטבע של החמורים, אני לא בוגד. אני חייב עוד נעירה אחת אחרונה, אני מתחנן בפניך. אתה לא יודע איזה כיף זה עושה. סוף סוף באות לי נעירות מהלב, מאוכל טוב ולא מסבל של מכות. אלה נעירות החופש שלי. (אינו יכול לשלוט בעצמו. נוער נעירה חזקה מאוד).

**נכנס אריה, אורב בשקט בין השיחים (שונים).
החמור והכלב לא משגיחים בו.
כשהחמור עומד לנעור עוד נעירה, הכלב מגלה את האריה שאורב מאחורי
החמור ומספיק לצעוק לחמור.**

כלב: חמור, תיזהר! אריה מאחוריך!

{הכלב והחמור נרתעים ונצמדים אחד לשני ורועדים מפחד}

אריה: אני רואה שאתם חברים טובים וקרובים.

כלב: (רועד מפחד) אנחנו ידידים טובים מאוד...

אריה: אתם כל הזמן צמודים ביחד בחבילה אחת?
(משתעשע עם עצמו) טרוף אחד והשני בחינם, חחה...

כלב: אנחנו נאמנים אחד לשני...

אריה: (מתגרד כחושב) אז תגידו לי אתם, את מי מכם אטרוף ראשון?

כלב+חמור: (מצביעים אחד על השני) אותו...

אריה: השאלה מי יותר טעים?

כלב+חמור: (מצביעים אחד על השני) הוא...

כלב: (לחמור) אתה חמור אוכל קש! מאיפה אתה יודע מהו טעם של בשר?

חמור: (לכלב) אתה אוכל בשר. אתה צריך להיות יותר טעים ממני בגלל הוויטמינים ומינרלים שונים והוא מכיל בחלבון, בשומן, B12 כאבץ...

אריה: (קוטע את החמור) יש משהו חכם בדבריו של החמור.

כלב: (לאריה) אבל הוא יותר טעים.

- חמור: (לכלב) אתה יותר טעים.
 כלב: (לאריה) מה הוא מבין? הוא חמור.
 חמור: (לכלב בכעס) כמה פעמים אמרתי לך לא לקרוא לי חמור!
 אריה: שקט! של מי היה הקונצרט, אופרת הנעירות ששמעתי קודם?
 כלב+חמור: (אחד על השני) שלו.
 אריה: חמור, אתה משקר! עכשיו שניכם תסתובבו עם הגב אלי מיד!

{עושים כדבריו}

- כלב: (רועד מפחד) רק לא אותי...
 חמור: (רועד מפחד) רק לא אותי, קח אותו...
 אריה: שניכם לנעור, כלב אתה ראשון.
 כלב: (יוצאת יללה מזויפת שנשמעת יותר נביחה של כלב בצרה) איי-הבב איי-הבב.
 אריה: (מניד ראש. לכלב) די די די, אתה חמור כבר לא תהיה.
 (לחמור) עכשיו תורך חמור.
 חמור: אה... (יוצאת נעירה קצרה ומפוחדת כשהוא מסתובב כמו שואל: "מה"?)
 אריה: חזור עם הגב אלי! ועכשיו תשמיע לי איזו אַרְיָה טובה.
 חמור: (נוער נעירה משונה) אי... אה....
 אריה: תן נעירה אחת מכל הלב, נעירה אופראית של החיים שלך.
 חמור: (פותח בנעירות) איי-אההה... איי-אההה... איי-אההה...
 אריה: (נהנה מהנעירה) אחחח, איזו מוזיקה יפה...
 היית צריך להוולד זמיר ולא חמור - נתת קונצרט מעורר תיאבון...

{החמור נהנה מהמחמאות}

- אריה: (פתאום) אני כבר לא יכול להתאפק.... (מתנפל על החמור וטורף אותו)

כלב: (במשך הטריפה הכלב צועק) הזהרתי אותך לא לנעור, חמור בן חמור... תראה מה עשית לנו... (בסוף הטרף) אלה היו נעירות המוות שלך, חמור מטומטם...

אריה: (בסוף הטריפה) מה אתה צועק ומשתולל? אתה רוצה שאני אתן לך ביס?

כלב: לא תודה אני לא רעב, אני יכול ללכת?

אריה: חכה בסבלנות, תורך יגיע.

כלב: תראה כמה שאני רזה. כולי עור ועצמות. תראה.

אריה: (עושה גרפס) בוא, תתקרב אלי.

כלב: (מתקרב כשכולו רועד מפחד) הנה אתה רואה? אני רק עור ועצמות, אם תאכל אותי העצמות שלי יתקעו לך בגרון תיחנק ותמות חס וחלילה ולא תוכל ליהנות מבשר החמור.

אריה: (בקול מאיים) אם אתה רוצה להמשיך לחיות, בוא לכאן! (הכלב מתקרב בפחד) תעשה סיבוב. (הכלב עושה סיבוב על המקום) אתה דוגמן כבר לא תהיה. עכשיו תלך להפשיט את העור של החמור, אני לא סובל שיער של חמור בפה, זה עושה לי גרדת והפרעושים מדגדגים לי בקיבה... תחתוך לחתיכות ותגיש לי אותו נקי, פילה.

כלב: מה שתבקש אגיש - אני מרגיש שאתה אריה רגיש...

(תוך כדי חיתוך וזריקת נתחים לאריה. לעצמו) תזכור כלב, אתה כלב, אתה לא חמור... אתה כלב... תתרכז, תלמד מטעויות של אחרים, אל תהיה פראייר של החיים.

{בינתיים הכלב מתחיל לרוקן את ראשו של החמור.
האריה לא שם לב. בכל פעם שהאריה מסתכל לכיוון החמור,
הכלב מפסיק.

הכלב מספק כל הזמן נתחי בשר לאריה

אריה: (תוך כדי אכילה) החמור הזה טעים... בלי שומן...

הוא חמור אבל יש לו טעם של עז...

(מסיים את אכילת החמור, מלקק את אצבעותיו. נועץ מבט עמוק בכלב. גרפס)

כלב: (מסיים לרוקן את ראש החמור) תמשיך לאכול לאט שלא יעמוד לך בגרון.

אריה: אתה צודק. איפה הראש?

- כלב: הנה כאן.
- אריה: תביא אותו מיד.
- כלב: בבקשה, בתיאבון...
- אריה: (בודק את ראשו של החמור ומחפש את המוח) אני לא רואה פה את המוח של החמור הזה... איפה המוח שלו?
- כלב: אתה אוהב מוח של חמור?
- אריה: זה מעדן למלכים כמוני... (מבט ארוך ובוהן בכלב)
- כלב: מה? מה אתה מסתכל עלי ככה?
- אריה: אתה אכלת אותו!
- כלב: אני?
- אריה: בטח לא אני! (בכעס) אז איפה המוח של החמור?
- כלב: אדון אריה נכבד, לחמור הזה לא היה שכל במוח. אם היה לו מוח ושכל, הוא לא היה עושה את השטות שעשה. הוא התחיל לנעור ואני הזהרתני והזהרתני אותו עד ששמעת אותו וטרפת אותו.
- אריה: (מחייך חיוך רחב) כמה שאתה צודק. אבל אני רואה שלך יש שכל במוח.
- רודף אחריו. הכלב בורח בנביחות של פחד.
אור יורד. חושך.